

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petiti 2.— Din, do 100 vrt 2.50 Din, večji inzerati petiti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.
Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Slovo Slovenije od milih praških gostov

Z najboljšimi vtisi o kratkem bivanju med nami so se zastopniki zlate Prage danes poslovili od Slovenije

Ljubljana, 24. aprila.

Svečan obed v Kazini

Mestna občina je priredila milim praškim gostom ob 13. v veliki dvorani Kazine svečan obed, katerega so se udeležili poleg članov ljubljanskega občinskega sveta in magistratnega uradništva narodni poslanec dr. Kramer z gospo soprogo, divizionar general Nedič, predsednik občinskega odbora dr. Natlačen, zastopnik velikega župana dr. Andrejka z gospo, bivša župana Peter Grasešl in Ivan Hribar, dvorna dama ga. dr. Tavčarjeva, češkoslovaški konzul dr. Resl, rektor univerze dr. Nachtigal, predsednik Zveze za tujski promet dr. Mar. zastopnik JČL in Češke obce. Dvorana je bila zelo lepo okrašena in sploh je delal aranzma obeda g. Krapežu vso čast.

Med obedom je igral oddelek vojaške godbe in milih gostje so se v intimnem občevanju seznanili in sprijaznili z domačini. Dobrodošlice in napitnice so izrekli župan dr. Puc, predsednik občinskega odbora dr. Natlačen in podžupan prof. Jarc v imenu občinskih klubov SDS in SLS. Za pozdrave so se zahvalili dr. Baxa, predsednik praškega trgovskega gremija g. Martinec in občinski svetnik Jan Černý.

Ogled mesta in okolice

Po obedu so si gostje ogledali še nekatere zanimivosti Ljubljane in se odpeljali z avtomobili v bližnjo okolico. Ena skupina si je ogledala tudi našo krasno sokolsko zgradbo na Taboru, ki je Čehom zelo ugajala. Vodstvo Centralne vinarne v Šiški je povabilo goste, da si ogledajo njene vzorne naprave. Predsednik upravnega sveta, občinski svetnik Orehek je pozdravil goste v vinarni, nakar so ji pod vodstvom ravnatelja g. Podborskega ogledali velike kleti z ogromnimi sodi, polnimi dobre kapljice. Vinarna je postregla gostom z najboljšo kapljico in domačim prigrizkom.

Komerz v Unionu

Ob 7. zvečer se je vršil v srebrni dvorani Uniona komerz, na katerem je nazdravil milim gostom župan dr. Puc. ki je izjavil:

Izredna čast mi je pozdraviti danes v naši sredi drage nam goste, zastopnike kraljevske Prage in s tem češkoslovaškega naroda. Vesel dan je to: kajti izrazil je, da stare simpatije niso umrle, nasprotno, da rastejo in da moremo računati na poglabljanje vzajemnih zvez bodisi na kulturnem, bodisi na gospodarskem polju.

Pobratinstvo z zlato Prago je častno. Kajti če je češkoslovaška ne le po svoji legi, marveč po svoji kulturi, agrarni produkciji, industriji in trgovini, pridnosti in varčnosti svojega prebivalstva centrom Evrope, je Praga središče istega. Zato ni čudno, da so se v zgodovini bili vedno ljudi boji za njeno posest, a tudi ni čudno, da je narod, bivaloč v notranjem krogu Krkonošev in Sudetov, stremil po gospodarski in politični neodvisnosti.

Praga je mnogo prestala v zgodovini in težke nesreče so jo zalede. Da ni leta 1278 na Moravskem polju pri Suhých Krutích porazil Rudolf Habsburški Premislida Otaharja II., bi bila Avstrija postala slovaška država in Praga bi bila zavlada od Save. Druga sila nacionalna nesreča je bila bitka pri Beli gori leta 1620, ki je imela za posledice izgnanje in uničenje najodličnejših Čehov ki je umorila za stoletja iz literaturne in sploh javnega življenja. Šele konec 18. in zač. 19. stol. se zopet dviga narodna zavest, dokler revolucionarno leto 1848 ne razpusti zopet narodnega čustva v najslabši meri. To leto pomeni začetek nove dobe češkoslovaškega naroda, pomeni začetek borbe za osvoboditev, ki je končala z razpadom Avstrije konec leta 1918. V tej dobi smo korakali Sloveniji čprav včasih malo bolj oprezno in boječe, vendar dosledno vzporedno z brati Čehi in smo dosegli končno isti cilj kot oni — svobodo.

Zavedati se moramo, da smo bratom češkoslovom v tej borbi dolžni globoko hvaležnost. Težko bi se bila dvignila narodna zavest v našem ljudstvu tako visoko, ako bi ne bili imeli pred očmi visokih vzornikov v čeških rodoljubih. Neverjetna vztrajnost, neupogljivost, volja, silen ponos in žilavost češkega naroda vplivala je tudi na nas, ki smo — ker slabši in manjši — bili manj odločni, mehkejši in popustljivejši. Češkoslovaki nam niso bili le dobri tovariši, ampak tudi silajni učitelji in idealni vzgled, kako treba ljubiti svojo domovino.

Zvestoba za zvestobo! To smo si prisegli pred desetimi leti in danes obnovljamo to prisego. V drugem položaju kot takrat! V svobodni državi smo svobodni državljani, a zlata Praga je postala znova to, kar je bila v časih Premislidov! V duhu gledam pred seboj to mesto tisočletni stolpov, kako se blešči in ozorju z ožarjenim kraljevskim gradom na Hradčanih, v katerem bdi svet predsednik republike — Masaryk. Ne čudimo se, ako vidi vsak češkoslovak v duhu to sliko, ko se vpraša, kje dom je moj. Tudi mi smo in bomo še romali v to mesto domovinske ljubosti in slovaške vzajemnosti in

zato vzklonimo z vsem navdušenjem: Naj živi kraljevska Praga, naj živi češkoslovaška, naj živi predsednik Masaryk!

Za pozdrave se je zahvalil primator dr. Baxa, ki je nazdravil beli Ljubljani in našemu kralju. V imenu velikega župana je izrekel napitnico vladni svetnik dr. Andrejka, v imenu JČL pa ljubljanski poslanec dr. Kramer, ki je zlasti naglašal, da gre bratom češkoslovom in Pragi največje priznanje kot nosilci ideje svobodoljublja in kot učitelji pozitivnega dela in discipliniranosti. Za njim so govorili še v imenu našega ženstva dvorna dama ga. Franja dr. Tavčarjeva, g. Tylinek, starosta JSS g. Gangl, občinski svetovalec gg. Krek, J. Turk in J. Rebek, praški občinski svetovalec g. Ružička, dr. Zankl, Hajtman in drugi. Za razvedrililo je skrbel neumorno »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom g. Prelovca, ki je zapel več narodnih pesmi. Med komerzom je svirala vojaška godba. Tudi ta prireditev je bila v znamenju intimnosti in bratske sloge.

Na Gorenjskem

Ljubljana, 25. aprila.

Danes ob 6.45 so se češkoslovaški gostje odpeljali izpred Uniona, kjer so prenočevali, z avtomobili na Gorenjsko. Spremljal jih je ljubljanski župan dr. Puc z občinskimi svetovaleci in nekaterimi magistratnimi uradniki. K sreči je bilo lepo vreme, čeprav ni bilo popolnoma jasno. Povsod med potjo, tudi v vaseh, je prebivalstvo goste pristrčno pozdravljalo.

Na Bledu

Ob 8. so prispeli na Bled, kjer so se pejalili okoli jezera, nato pa izstopili pod blejskim kolodvorom in se v dveh velikih čolnih odpeljali na otok. Kmalu nato se je oglasil iz otoške cerkvice »zvon željca«. Med tem se je zjasnilo in sonce je posijalo skozi oblake tako, da so mogli opazovati tudi naše planine, pokrite s snegom. Vsi so bili navdušeni nad krasoto naše lepe Gorenjske. Z otoka so se prepeljali v čolnih do Parkhotela, kjer jih je pričakoval blejski župan dr. De Gleria z občinskimi svetom, krajni šolski svet, šolska mladina in mnogo letovističarjev, ki so jih pozdravljali. V kratkih pristrčnih besedah je goste pozdravil župan dr. De Gleria, ki je tudi izročil šopek cvetja soprogi primatorja dr. Baxe. Za pristrčen sprejem se mu je zahvalil praški podžupan Kellner, ki je v svojem govoru naglašal krasoto blejske okolice. Nato so gostje odšli v Parkhotel, kjer jim je blejska občina priredila zajtrk. Ker je bil čas kratko odmerjen, gostje kljub iskreni želji niso mogli oditi na blejski grad. Ob 10. so sedli v avtomobile in se odpeljali nazaj proti Kranju.

Pozdrav v Kranju

Ko so se na povratku pripeljali v Kranj, so jih sprejeli župan g. Pirc s kranjskim občinskim svetom in sicer pred Narodnim domom. Ob obeh straneh ceste so tvorili dolg in gost špalir šolska mladina in mnogo gostiteljsko kranjsko občinstvo, ki je gostom prirejalo navdušene ovacije. Gostje so izstopili iz avtomobilov, si ogledali spomenik kralja Petra, nakar so se po kratkem odmoru odpeljali proti Ljubljani.

Tudi na povratku so jih povsod med potjo ljudje pristrčno pozdravljali.

Slovo od Ljubljane

Gostje so se odpeljali iz Ljubljane opoldne z brzovlakom proti Mariboru. Na kolodvoru se je zbralo mnogoštevilno občinstvo k slovesu. Prišli so ljubljanski župan dr. Puc s soprogo, podžupan prof. Jarc s celokupnim ljubljanskim občinskim svetom, češkoslovaški konzul dr. Resl, div. general Nedič, častna dvorna dama ga. Tavčarjeva, nar. poslanec dr. Kramer, bivši župan Ivan Hribar, starosta JSS E. Gangl, vl. svetnik dr. Andrejka kot zastopnik velikega župana, mag. ravnatelj dr. Zarnik z načelniki magistratnih uradov ter mnogoštevilni zastopniki raznih drugih korporacij. Ga. Min. ka Govekarjeva je izročila na kolodvoru soprogi primatorja dr. Baxe knjigo »Slovaška žena«, vezano v belo usnje. Gostje so se pristrčno poslovljali od vseh posameznikov, občinstvo pa jim je prirejalo živahne ovacije.

Tik pred odhodom vlaka se je poslovil župan dr. Puc od njih v kratkih besedah: »Prišla je žal ura ločitve. Zahvaljujem se vam v imenu ljubljanskega mesta za vso ljubav, ki ste jo nam prinesli in izkazali s svojim posetom. Ako nas boste ohranili v dobrem spominu, bomo srečni. Zivela zlata Praga, živi bratje češkoslovaki!

Pevci ljubljanske župe so nato zapeli »Iz bratskega zagrljaja«, vlak se je pričel počasi pomikati med pozdravljanjem in klicanjem občinstva. V Ljubljani sta ostala še primator dr. Baxa in njegova soproga, ki odpotujeta z avtomobilom še na Sušak, da si ogledata tudi naše Primorje.

Gostje o vtisih v Sloveniji

Primator dr. Baxa

Naš urednik je imel priliko govoriti s primatorjem praške občine dr. Baxom, ki mu je na vprašanje o vtisih v Sloveniji hkrati s svojo gospo soprogo ves navdušen izjavil, da so bili vtisi najlepši, kar si jih more slovec misliti.

Tako navdušenega in iskrenega sprejema, je dejal g. primator, še nisem doživel. Bili smo v Beogradu in Zagrebu, kjer so nas sprejeli nad vse lepo, vendar pa ne tako pristrčno in bratsko, kakor v Ljubljani. To je razumljivo, kajti tukaj sem srečal stare prijatelje in znanca, s katerimi sem se skupno boril na Dunaju za naše slovaške pravice.

Kaj je bil cilj potovanja praške delegacije po Jugoslaviji?

Prizadevamo se, da bi ustanovili zvezo vseh slovaških mest. V Pragi imamo že drugo zvezo vseh češkoslovaških mest, katere cilj je, da se s sodelovanjem vseh mestnih občin postavijo smernice praktične komunalne politike. Isti cilj naj bi imela zveza vseh slovaških mest. Mesta češkoslovaške, Poljske, Jugoslavije in Bolgarije naj bi se združila v Zvezo slovaških mest. V Beogradu, Zagrebu in Ljubljani smo se prijateljsko razgovarjali o tem načrtu in povsod smo našli veliko odobravanje in občine so nam obljubile sodelovanje in podporo za izvedbo tega načrta. Konec tega leta ali začetkom prihodnjega priredimo v Pragi velik kongres zastopnikov vseh slovaških mest in na tem kongresu se bo določile smernice praktične komunalne politike. To je bil cilj našega potovanja.

Dr. Stehlik-Čenkovič

Gostje so se zelo pohvalno izražali o sprejemu v Ljubljani in o krasotah Slovenije. Naš urednik je imel priliko pred njihovim odhodom govoriti s praškim magistratnim prezidijalnim svetnikom in tajnikom praške mestne delegacije dr. Em. Stehlikom - Čenkovič, ki je tudi znan češki literat. Na vprašanje o vtisih, ki so jih dobili gostje v Jugoslaviji, zlasti pa pri nas v Sloveniji, je dejal, da se more to označiti samo z besedami: »Nepozabljivo! Na evidenci v Pragi!« V nadaljnjem razgovoru je dejal, da je bila praška delegacija tudi v Beogradu in Zagrebu prijateljsko in pristrčno sprejeta, saj je imel prihod delegacije mesta Prage predvsem namen manifestirati bratsko vzajemnost obeh držav. Želi, da ne bi ostalo samo pri ovacijah in manifestacijah, temveč, da bi obe državi in oba naroda, predvsem njihovi oficijelni predstavniki kakor tudi intelektualci, delali metodično in sistematično tudi na praktičnem polju, kakor delajo tudi naši nasprotniki. V Beogradu je bil sprejem izredno pristrčen, čeprav je bil izrazito oficijelen, in v Zagrebu, kjer so se mudili žal samo en dan, so bratje Hrvatje izkazali praški delegaciji največje gostoljubje. V Ljubljani pa nas je sprejem, je dejal dr. Stehlik - Čenkovič, ne samo od strani mestne občine ljubljanske, ampak tudi od ljubljanskega prebivalstva, naravnost očaral po svoji pristrčnosti in iskrenosti. G. dr. Stehlik - Čenkovič, ki je odlični češki pisatelj, se je sestal tudi z našim pesnikom Otonom Zupančičem, s katerim se je razgovarjal o poglabitvi kulturnih stikov med Čehi in nami.

Zadoščenje posl. Kokanoviću

Beograd, 25. aprila. Danes se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti dr. Ivanu Popoviču, mestnemu zdravniku v Beogradu, na tožbo poslanca g. Save Kosanoviča, ki je tožil dr. Popoviča radi razžaljenja časti. Ozadje procesa tvori znana debata o beograjski glavnici, ki jo je sprožil posl. Kosanovič v Narodni skupščini. Dr. Popovič je namreč očital posl. Kosanoviču, da je govoril nerensko in da vlada v glavnici, kjer vrši dr. Popovič zdravniško službo, najlepši red. Današnja razprava pa je pokazala, da so bile navedbe poslanca Kosanoviča o razmerah v glavnici ne le povsem točne, marveč, da vlada v glavnici še mnogo strahovitejši režim. Dr. Popovič je bil obsojen na 10 dni zaporu, 1000 Din odškodnine in na povračilo vseh sodnih stroškov.

Vesti o generalski vladi

Vadni krogi govore o koncentracijski vladi, v kateri bi bili šefi vseh večjih strank, načeloval bi ji pa general Hadžić. —

Beograd, 25. aprila. Danes so začeli prihajati v Beograd narodni poslanci, ki so bili čez velikonočne praznike na počitnicah. V Narodni skupščini je zavlada večja živahnost. V vseh klubih se vrše priprave za jutrišnje sejo, ki bo kakor vse kaže, zelo viharina. KDK bo slejkoprej vodila v Narodni skupščini najostrejšo borbo proti vladi in bo z nujnimi predlogi pokrenila vsa aktualna vprašanja. Opažati je, da vladni krogi z velikim pesimizmom pričakujejo razvoj dogodkov in tudi sami priznavajo, da mora priti v najkrajšem času do radikalnih sprememb. Danes popoldne se vrne po večmesečni odsotnosti zunanji minister dr. Marinković, ki bo po sodbi političnih krogov igral v razpletu notranjepolitične situacije vazo vlogo. G. Vukičević, ki je včeraj popoldne nenadoma obolel, tudi danes ni prišel v svoj kabinet in je vladalo radi tega danes dopoldne v vladnem predsedstvu popolno zatišje.

Iz vladnih vrst so se danes dopoldne širile zanimive in za položaj vlade zelo značilne verzije, ki jim politični krogi

pripisujejo dokaj verjetnosti. Zatrjuje se namreč, da se na merodajnih mestih dela na to, da se čim prej sestavi koncentracijska, odnosno najširša koalicijska vlada, v kateri bi bile zastopane vse stranke po svojih šefih. KDK bi zastopala v vladi oba njena predsednika, gg. Radić in Pribičević, demokrate g. Davidović, radikale pa g. Vukičević kot resorni ministri. Ministrsko predsedstvo bi prevzel sedanjí vojni minister general Hadžić, za vojnega ministra bi pa bil imenovan komandant kraljeve garde general Peter Živković. Sedanjí prometni minister general Milosavljević in finančni minister dr. Marković bi kot strokovnjaka ostala na svojih mestih. Dejstvo, da sedaj vladni krogi sami pletirajo za generalsko vlado, tolmачijo v političnih krogih kot dokaz, da je postal Vukičevićev režim popolnoma nemogoč in da je treba najti čim prej izhod, ki naj izgladi obstoječa nasprotstva in popravi to, kar je zagrešil Vukičevićev velikosrbski in hegemonistični režim.

Potresni sunki se ponavljajo

Danes dopoldne je zabeležil potresomer v Ljubljani nov potres v daljavi. — Nov katastrofalni potres v Korintu. — Mesto v razvalinah.

Ljubljana, 25. aprila. Danes ob 10. uri 28 minut 4 sekunde je zaznamoval potresomer meteorološkega zavoda na ljubljanski univerzi potres, oddaljen približno 1200 km od Ljubljane. Potres ni bil tako močan, kakor zadnji, kajti amplituda je znašala samo 30 mikronov. Sodi se, da je bil epicenter potresa isti kakor pri zadnjih katastrofalnih potresih.

Atene, 25. aprila. Včeraj popoldne je nastal v Korintu in v okolici nov katastrofalni potresni sunki, ki je po jakosti prvi potres še prekašal. Mesto, ki je bilo že po prvem potresu skoraj popolnoma razdejano, je sedaj le še kup razvalin. Potresni sunki so se nadaljevali vso noč. Zabeleženih je bilo nad 20 močnejših in preko 50 lažjih potresov. Prebivalstva, ki se je med tem že nekoliko pomirilo, se je polastila znova strahovita panika. S strahom in grozo je moralo gledati, kako se rušijo domovi. V Korintu so se porušile zadnje hiše, ki so bile po prvem potresu sicer že poškodovane, vendar pa bi jih bilo mogoče še popraviti. Od vsega mesta ni ostalo ni eno poslopje.

Po mnenju tukajšnjega seizmološkega zavoda se bodo potresi še ponavljali. Veliko bojazen vzbujajo vest iz Misolongija, kjer je začel nenadoma

zopet delovati že mnogo desetletij mirujoči vulkan pod lagunami. Izpod lagun odmeva zamolko bobnenje in grmenje.

Včeraj so posetili prizadete kraje notranji in vojni minister ter minister javnih del. Po površnih cenitvah znaša škoda nad 600 milijonov drahem. Mesto Korint je tako razdejano, da ga sploh ne bo mogoče obnoviti. Prebivalstvo se je razbežalo na vse strani in se tudi ne misli več vrniti na svoje domove, boječ se nadaljnjih katastrof. V okolici Korinta je ostalo od 3000 hiš samo 50, a še te so tako močno poškodovane, da se bodo vsak čas sesule.

Število človeških žrtev še ni ugotovljeno. V Korintu so našli pod ruševinami doslej 40 mrtvih in nad 150 tekočih ranjenih. V potresnem ozemlju se pojavljata lakota in glad in bati se je, da izbruhnejo še epidemične bolezni, zlasti šč, ker primanjkuje pitne vode. Studenci so preko noči usahnili in na več krajih so se pojavile na zemeljski skorji velikanske, do 3 metre široke razpoke, iz katerih uhajajo dušljivi plini. Vlada je votala 5 milijonov drahem za prvo pomoč. Nad 50.000 ljudi je brez strehe in brez zatočišča.

KONFERENCA LIBERALNIH IN RADIKALNIH STRANK

London, 25. aprila. Lloyd Georges, Simons, Hudsonson in Hobbouse so pokrenili akcijo za sklicanje mednarodne konference vseh liberalnih in radikalnih strank v Evropi. Izvoljen je bil poseben pripravilni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za sklicanje konference, ki bi se vršila od 5. do 7. julija t. l. v Londonu.

AMERIŠKO - JUGOSLOVEN-SKE POGODBE

Washington, 25. aprila. Včeraj je izročil državni tajnik Kellogg jugoslovenskemu poslaniku osnutek razsodiščne in poravnalne pogodbe. Enako se glaseče osnutek je izročil danes tudi grškemu poslaniku. Razsodiščna pogodba je bila doslej predložena 22. poravnalna pa 15 državam.

ODGODITEV AMERIŠKEGA KONGRESA

Washington, 25. aprila. Kongres bo začetkom maja odgojen. Vsi doslej še nerešeni zakonski predlogi pridejo na vrsto šele v poletnem zasedanju.

»BREMEN« PRIPRAVLJENA ZA POLET

Newyork, 25. aprila. Po zadnjih vesteh je »Bremen« popolnoma popravljen in pripravljen za polet v Newyork. Ker pa vlada skrajno neugodno vreme, še ni znano, kdaj bodo letalci startali.

Madžarski »narodni dar« Rothermereu.

Budimpešta, 23. aprila. S. Tukaj se je pojavil načrt, da bi darovali lordu Rothermereu grad Vilegrad ob Dunaju kot narodni dar.

Borzna poročila.

LJUBJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.875—22.935 (22.905), Berlin 13.575—13.605 (13.5875), Bruselj 0—7.9355, Budimpešta 0—9.927, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.9796—8.0096 (8.9946), London 277.0—277.8 (277.4), Newyork 56.71—56.91 (56.81), Pariz 222.68—224.68 (223.68), Praga 167.96—168.76 (168.36), Milan 298.35—300.35 (299.35).

Effekti: Investicijsko 90 den., agrarne 58 den., Celjska 158 den., Ljubljanska Kredita 126 den., Prašediona 806 den., Kreditni zavod 157—175, Vevče 135 den., Stavbna 56 den., Ruše 65—280, Sešir 110 den.

Lesni trg: Tendence čvrsta. Zaključeni so bili 3 vagoni in sicer 1 vagon tramov merkantilnih, 5-6—8-10, fco vag. meja po 300, 1 vagon tramov merkantilnih, 6-7, 8-12 m naprej, fco vagon meja po 300 in 1 vagon bukovih naravnih plohov, paralelnih, ostrorobih, očeljenih, od 2 m naprej, od 16 cm naprej, 70% la, 30% ha, 27, 48, 58 mm, fco vagon nakl. postaja po 900.

Deželni prideliki: Tendence čvrsta. Zaključkov ni bilo. Cene pšenici in tršičici so nekoliko popustile.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 277.46, Newyork 56.81, Curih 10.95, Milan 299.35, Praga 168.36, Dunaj 799.46, Berlin 13.5875, Pariz 223.68.

INOZEMSKJE BORZE.
Curih: Beograd 9.13125, Dunaj 73.01, Berlin 124.06, Milan 27.35, London 25.325, Newyork 518.85, Pariz 20.425, Praga 15.3725.

Pomagajte Bolgarom!

Definitivni vladni načrt stanovanjskega zakona

Stanovanjska zaščita v glavnem likvidirana. — Najemnina maksimirana preko zlate paritete na 13kratni iznos. — V Ljubljani odpravljen 3mesečni odpovedni rok. — 1. junij in 1. julij dan obsega preseljevanja.

Današnji vladni «Slovenec» objavlja definitivni načrt novega stanovanjskega zakona, kakor ga je včeraj sprejel ministrski svet in kakršni bo menda že jutri predložen Narodni skupščini v odobrenje. Načrt pomenja v stvari definitivno ukinitje stanovanjske zaščite, izjemni gotove zelo omejene slučaje, povišanje najemnine na 13kratno predvotno svoto, torej za več, nego so hišni lastniki sami zahtevali, in preko zlate paritete, vsebuje pa končno specijalno za Ljubljano naravnost katastrofalno določbo, s katero se ukinja do sedaj veljavni redni trimesečni odpovedni rok ter se nadomestja z enomesečnim odpovedjem. Z drugimi besedami: stanovanja, ki bodo v Ljubljani odpovedana 1. maja, se bodo morala v večini slučajev izprazniti že s 1. junijem, odnosno s 1. julijem.

Glavne določbe novega stanovanjskega zakona, ki naj velja do 1. maja 1929, so sledeče:

1. od 1. maja preneha vsako dodeljevanje stanovanj in je uvedena svobodna razpolaga hišnih lastnikov.

2. Zaščiteni bodo v bodoče samo stanovanja, ki imajo največ tri sobe, vendar tudi ta le pod gotovimi pogoji. V smislu teh pogojev se smejo odpovedati tudi a) stanovanja, ki imajo več nego eno sobo, pa stanujejo v nji sami; b) stanovanja z dvema sobama, v katerih stanuje družina, ki ima manj nego tri člane; c) stanovanja s tremi sobami, v katerih stanujejo družine z manj nego štirimi člani.

3. Stanovanja, ki imajo več nego tri sobe in stanovanja, ki obsegajo več nego eno sobo, pa stanujejo v njih sami, se smejo odpovedati s 1. majem enomesečno. Izselitveni rok je torej 1. junij. Za ostala stanovanja, ki so izzujena po novem zakonu zaščito, velja odpovedna doba dveh mesecev, izselitveni rok je torej 1. julij.

4. Najemnina za vsa stanovanja, ki ostanejo pod zaščito, se maksimira s 13kratnim iznosom predvojne najemnine.

5. Za najemnske spore se proglašajo kompetenca okrajnih sodišč, odnosno v II. instanci okrajnih sodišč.

speš do ljubljanske bolnice, se ti prav lahko pripeti, da vsled prenapolnenosti nisi sprejet v bolnico.

Kakor se zatrjuje, je vsak dan dežurni zdravnik primoran odkloniti vsled pomanjkanja postelj po 10 ali še več bolnikov. Ves trud in stroški potovanja so zaman! Za bolnika, ki je že sam na sebe nejevoljen po prestani vožnji, dvakratno razočaranje. Ljudem nikakor neče v glavo, da bi se bolnega in pomoči potrebne človeka ne moglo sprejeti v bolnico. In vendar se to dogaja vsled pomanjkanja postelj.

Jasno je, da je ljubljanska bolnica za celo Slovenijo premajhna. Če za bolnike iz ljubljanske oblasti ne zadošča več! Vzrok, da Stajerci zahajajo v ljubljansko bolnico, je pa tudi v tem, da mariborska, oblast še ni razpisala v štajerskih bolnicah mest za specialiste za očesne, nosne in ušesne bolezni ter za ortopedijo. Pred vsem naj se te specialiste nastavi takoj v mariborski in celjski, pa tudi v bolnici v Murski Soboti. Znano je, da je v Prekmurju zelo razširjena očesna bolezen pod imenom trahom. Vsekakor je bolj praktično in ekonomsko, da pride v tamošnji okraj en očesni specialist, kakor pa, da na stotine oseb roma v ljubljansko bolnico. Če dobiva sedaj tak specialist v bolnici le okrog 3000 Din mesečnega honorarja, nastavitve takega specialista za mariborsko oblast ni tako velika žrtev. Zdravniškega naraščaja, tudi specializirane, imamo v Sloveniji dovolj na razpolago. Samo ustanovitve, takih mest bi bilo priporočati oblastnemu odboru za mariborsko oblast. Apeliramo na poslance, da ukrepe vse potrebno, da se prisloži na pomoč štajerskemu prebivalstvu. S tem bo ustrezno ne le Stajercem, temveč tudi Kranjem, ker bo razbremenjena ljubljanska bolnica.

Danes nov, izvrsten spored!

Žene v plamenih

Senzacionalen film v 6 dejanjih z izbornimi igralci.

Velika ljubezen dveh ženskih src do — enega moža!

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Kino Ideal

Dr. Belarjev planetarij

12. t. m. je posetilo dr. Belarjev observatorij pod Triglavom 95 profesorjev in dijakov, ki so se zelo zanimali za potrosomerne naprave našega odličnega učenjaka. Dr. Belar jim je rade volje razkazal svoj planetarij, ki se ga Poljaki niso mogli nagledati. Dejali so, da je to res lepa in poučna igračka. Včeraj je posetilo observatorij pod Triglavom 28 učiteljskih in dvema profesorjema iz Jagodine v Srbiji. Tudi njim je dr. Belarjev planetarij zelo ugaljal.

13. t. m. se je zglasil pri dr. Belarju našatelj filozofske fakultete g. Stanko Lapuh, ki piše o svojem posetu:

13. t. m. sem bil pri g. dr. Belarju na observatoriju pod Triglavom. Na lepo urejenem vrtu ima g. profesor tudi vodomet. Tu sem imel priliko opazovati zelo zanimiv pojav. Na ustje vodometne cevi je pritrjen lijak, čigar stene so pletene. Visok je 40 cm, vrhovna odprtina znaša v premeru 40 cm. Kaj sem opazil v tem lijaku? Malo krogičlo bele barve, ki jo je droben curek vode metal kvišku in se poigraval z njo. Vprašal sem g. profesorja, kaj pomeni ta naprava. Le dobro pogledite, mi je dejal, in opazujte vsak pojav. To je moj planetarij po Kant-Laplaceovi teoriji o ustvarjenju svetov. Ta teorija uči, da je zemlja nastala iz plinasto-zarčate meglenne mase, ki je napolnjevala ves prostor solnčnega sistema. Ta ogromna meglena krogla se je vrtila okrog svoje osi, pri tem je pa prestopala izžarevala svojo toploto v hladnejši svetovni prostor, vsled česar se je ohlajala in zgoščevala. Vsled tega je pa postajala brzina njenega kretanja vedno večja, a radi centrifugalne sile se je na tečaju sploščila, na ekvatorju pa izbočila. Izbočena ekvatorska masa se je oddaljila od primarne krogle v obliki kroga (prstana). Ta krog je razpadal v posamezne kose, ki so se zaokrožili v planetne. Iz središčne mase je nastalo solnce, iz razpadlih krogov (prstanov) pa planete, pri katerih se nadaljuje isti proces. Vsled rotacije so se namreč tudi od planetov odtrgali posamezni obroči in nastali so novi, manjši planeti ali lune.

Te plavajo tu na gladini vode v bazenu. Ta teorija se da zelo lepo pojasniti na omenjeni napravi s kroglico, kateri daje dvojno gibanje v tem primeru vodna energija tangencialno na kroglico. Radi hitre rotacije kroglice nastaja s prostim očesom komaj viden obroč vodnih kapljic, ki se vsled centrifugalne sile vsak hip trgajo od kroglice ter se v smeri njenega gibanja globlje in padajo v vsemir — na vodno gladino v bazenu. Na dr. Belarjevem vrtu se vidi torej ves proces stvarjenja sveta, ki je trajalo milijone in milijone let. Seveda se izvrši ta proces tu v par trenutkih.



z žigom KLJUČ

na najboljši, najzanimivejši, zato najcenošljivi!

Triumfalna pot pevskega zbora Glasbene Matice

Slovo od Budjeric. — Prisrčen sprejem na vseh postajah. — Sijajen uspeh naših pevcev v Plznu.

Plzen, 22. aprila.

Težko smo se poslovili od Budjeric, kjer smo bili deležni tako navdušenega sprejema in nedeljenih simpatij, da nam ostane to mesto in njegovo prebivalstvo trajno v najlepšem spominu. V nedeljo ob 6. zjutraj je nam zaigrala vojaška godba v Žižkovski vojašnici. Polkovnik je imel lep poslovilni govor in je podaril vsem pevcom svojo sliko. Predsednik zbora g. Pečenko se je v kratkem govoru zahvalil za gostoljubnost in pogostitev. Izročil je g. polkovniku v spomin zborovno sliko. V slovo je zapel naš moški zbor «Oj trubači!» in «Doberdob». Častniki so nas spremljali s polkovnikom na čelu na čelu na kolodvor, kjer so se od nas prisrčno poslovili. Na kolodvoru je bila zbrana velika množica občinstva, ki nam je prirejala navdušene ovacije. Še enkrat smo si krepko stisnili roke, mnogi naši pevci so se poljubljali s češkimi brati in vlak je krenil proti Plznu. Iz neštetihi grl so zaorili «Na zdar!» klici in množica nam je klicala «Na skorajšnje svidenje!».

Po enourni vožnji smo dospeli v mesto Pisek, kjer smo bili sijajno sprejeti. Vojaška godba je zaigrala na peronu našo in češko himno. V imenu mesta nas je pozdravil prof. Basta, v imenu pevskega društva «Hlahol» pa prof. Novak. Za pozdrave se je zahvalil v imenu Glasbene Matice predsednik dr. Ravnihar. Pred kolodvorom so bile pripravljene za vse pevce kočije, s katerimi smo se odpeljali v mesto. Pisek ima 15.000 prebivalcev in leži na dotoku Vitave Otavi Ob 10. dopoldne smo se poklonili znamenitemu češkemu violinskemu umetniku Sevciku, ob 11. se je pa vršil v Obecnem domu koncert. Dvorana je bila nabit polna. Med udeleženci so bili zastopniki mesta, virtuoz Sevcik, nekdanja primadona ljubljanske opere g. Nortgartova in dr. Zboru sta bila poklonjena dva krasna venca, enega je poklonilo mesto, drugega pa pevsko društvo «Hlahol». Tudi pri tem nastopu je dosegel naš pevski zbor sijajen uspeh. Slovenska pesem je žela tudi v Pisku triumf. Ob pol 3. popoldne smo se odpeljali v Plzen. Ne bom opisoval slo-

vesa na kolodvoru, ker je težko popisati navdušenje, s katerim je nas sprejelo prebivalstvo z zastopniki mesta in raznih društev na čelu na kolodvor.

Na vseh postajah do Plzna, ki jih je železniške osebe okrasilo nam na čast z zastavami in telenjem, so nas množice prisrčno pozdravljale. V Plzen smo prišli v nedeljo ob pol 7. zvečer. Sprejem na kolodvoru je bil nepopisen. Dve plzenski pevski župi, zbrani polnoštevilni na peronu, sta nama takoj ob prihodu zapeli v pozdrav. Prva je zapela župa «Palova» pod dirigentom g. Krofto. Sledili so po zdravni govori, v katerih so nam predstavniki plzenske javnosti želeli iskreno dobrodoščilo in naglašali velik kulturni pomen naše turnee po Češkoslovaškem. Prvi je govoril zastopnik mesta g. Lania, drugi v imenu društva Plzen g. Moravce, tretji v imenu pevskega okrožja starosta Burian, četrti za pevski župi «Pal» in «Smetana» g. Vafinek, peti za Češkoslovaško-jugoslovensko Ligo g. Janoš. Za pozdrave se je zahvalil predsednik dr. Ravnihar. Obe župi sta zapeli Smetanovo «Veno» in Kubatovo «Heslo». Pred kolodvorom zbrana množica je nas viharo pozdravljala in spremlja v triumfalni povorki v mesto, kjer so nam posebni vodniki odkazali stanovanja v hotelih. Ob 8. zvečer smo imeli skupno večerjo, zbrano z zabavnim večerom v Besedi. Razna pevska društva, solisti, godalni kvarteti in godalni solisti so nas neumnorno zabavali do odhoda k počitku ob 11.

V splošnem lahko rečem, da se drži naš zbor sijajno. Naš mojster Hubad je zelo zadovoljen. Zbor je deležen laskavih priznanj od uglednih čeških kompozitov in dirigentov. V ponedeljek smo povabljeni v Škodove tovarne in v znanu plzensko pivovarno. O tem bom poročal jutri. Vstopnice za koncert v Plznu, ki ga priredimo v ponedeljek zvečer, so že popolnoma razprodane. Med občinstvom vlada tako veliko zanimanje za naš nastop, da je bil naval na blagajne ogromen in da so morali mnogi oditi brez vstopnic.

L. P.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

25. aprila, sredo: Boljši gospod. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. Izv.

26. aprila, četrtek: INRI. Znižane cene. Izv.

27. aprila, petek: Mladost. Red B.

28. aprila, sobota: ob 15. INRI. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

Opera.

25. aprila, sredo: Zaprto.

26. aprila, četrtek: Mignon. Red A.

27. aprila, petek: Zaprto.

28. aprila, sobota: Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah. Izv.

(1675—1726): Cerkev koncert št. 9 v c-duru za godala in orgle. — Pri koncertu sodelujejo kot solisti: ravatelj stolnega kora g. Stanko Premrl, baritonist Marijan Rus, violonista Karel Rupel in Leon Pfeifer in čelist Avgust Perot. Koncert dirigira prof. Emil Adamci. Vstopnice so v predprodaji za desno stran cerkve v Jugoslovanski knjigarni, za levo stran cerkve pa v Matični knjigarni. Cene sedežem od 20—12 Din, stojališč 6, dilaška 4 Din.

Spored petkovnega cerkvenega koncerta Glasbene Matice obsega med drugim skladbami tudi 2. ariji za godalne instrumente in dve pevski ariji. Učenec prof. Slaša na ljubljanskem konservatoriju Karel Rupel bo igra poleg znamenitega Bachovega e-dur preludija za solo-violino istega skladatelja svetovnoznani «Air» na g-struni s spremljevanjem orgel. Preludij zahteva od izvajalca perfektno ločeno tehniko, «Air» pa velik obsežen povni ton gosil. V obeh ozirih obvladuje mladi umetnik mojstrsko svoj instrument. Predzadnja točka sporeda je Mathesonova arija za violončelo, ki jo bo izvajal ob spremljevanju orgel učitelj Glasbene Matice Avgust Perot. Pevski ariji iz Handlovih oratorijev «Juda Makabejec» in «Mesila» bo prednašal na koncertu učenec prof. Betetta, bart. Marjan Rus, ki si je pridobil dober sloves iz svojih dosedanjih koncertnih nastopov. — Vstopnice v predprodaji v Jugoslovanski in Matični knjigarni.

V četrtek, dne 26. t. m., se poje zadnji pred odhodom opernega ansambla na turnejo v Dalmacijo priljubljena opera «Mignon». Naslovno partijo poje ga. Mitrovičeva, kot Viljem Meister gostuje g. Burja iz Maribora. Filino poje gd. Vera Popovičeva, Lotarija g. Rumpel. V ostalih partijah so zaposleni: ga. Ribičeva ter gd. Mohorič, Janko in Perko. Predstava je na red A. V soboto se po daljši pavzi ponovi uspešna opereta «Zmagovalka oceana» kot jubilarna deseta predstava. Pri tej, za domačo ded redki priložnosti bo delo dirigiral sam avtor g. Ziga Hirschler kot gost, na kar že danes opozarjamo. Predstava se vrši kot ljudska po izredno znižanih cenah.

Opera pripravila Puccinijevu opero «Dekle z zlatega zapada» (La fanciulla del West), katere premiera se vrši v začetku prihodnjega tedna. O delu, ki ga pripravila ravatelj opere g. M. Polič, spregovorimo obširneje.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 25. aprila 1928; katoličani: Marko, pravoslavni: 12. aprila, Tugomir.

Jutri: Četrtek, 26. aprila 1928; katoličani: Klet; pravoslavni: 13. aprila, Sekana. DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: «Boljši gospod».

Kino Matice: «Medvedja svatba».

Kino Ideal: «Zeno v plamenih».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Barkarč, Karlovska cesta.

Spori

— Službeno iz LHP. V sobotnem poročilu «Slov. Narod» v službenih objavah LHP sta nastali dve neubijni pomoti. Tako je citiralo: Čita se za Suro KJosičina Kock in ne čita se: — letotako: SK Muri se sporoča, da ima njena igralka Josefina Kock pravo nastopa šele 8 dni po citiranju in ne črtanju kot je bilo pomotoma navedeno. Prosimo sportne klube, naj pijejo svoje objave razločno!

— Ljubljanski team: Hermes. Podsavetni ljubljanski team, ki igra 6. maja proti reprezentanci Gradca, igra danes ob 17.30 na prostora likirne trening-tekmu z ŽSK Hermesom. Današnja postava teama se glasi: Miklavčič — Pleš, Vozovič — Zemljak, Slamič, Lado — Jug, Šiška, Čebotnik, Erman, Dobret.

— Adolf Erman, simpatični igralec in goal-getter Primorja, je v nedeljo odigral svojo 100. tekmo za barve svojega kluba. Prejel je od kluba lično darilo.

Dragica Vukovan iz sela Toraka pri Vršču je bila osumljena, da je zastrupila svojega moža z arsenikom. Šele eno leto po moževi smrti so orožniki zvedeli, da Peter ni umrl naravne smrti, temveč da ga je žena zastrupila. Zato je oblastovo odredilo, da so Petrovo truplo izkopal in poslali v kemično analizo v Beograd. Dragica so seveda takoj aretirali in sedeti je morala v preiskovalnem zaporu. Kemični zavod v Beogradu je poročal sodišču v Vršču, da so našli v Petrovem truplu precejšnjo količino arsenika; mogoče pa je, da se je nabral v njem, ker je zavajal pred smrtjo razna zdravlila. Na podlagi tega poročila so izpustili Drago iz preiskovalnega zapora. Sodna izvedenica dr. Irkovič in dr. Kamenkovič sta pa bila mnenja, da je bil Peter zastrupljen in sodišče je odredilo aretacijo Petrove žene Drage. Ko je žena zavohala nevarnost, je kar na hitro prodala vse svoje imetje in pobegnila v Rumunijo.

Kdor ima priliko, da hodi v ljubljansko bolnico obiskovat svojce ali prijatelje, vidi, da so vse postelje zasedene. Tudi izveš od zdravnikov in od strežniškega osebja, da je celo po oddelkih več bolnikov kakor pa postelji. Če vprašas za vzrok temu navalu na ljubljansko bolnico, izveš, da prihaja iz mariborske oblasti mnogo bolnikov, namesto da bi posejali bolnišnice v Mariboru, Celju, Ptuj, Slovenjgradcu, Ormožu, Murski Soboti itd. Kdor se še nadalje zanima za te bolnike, izve od njih samih, da bi raje zahajali v štajerske bolnice kakor pa v oddaljeno ljubljansko bolnico. Ze samo potovanje je za bolnega človeka zelo mučno, ker se mora drenjati za prostorček v zakajenem vlaku. Tudi pot od doma do vlaka je zelo naporna vsled pomanjkanja transportnih pripomočkov. Ko pa z največjo težavo pri-

Dnevne vesti.

— Nova vseučiliška profesorja. Filozofska fakulteta beograjske univerze je izvolila za redna profesorja Miodraga Ibrovca za francosino in književnost in dr. Dragišo Durića za filozofijo.

— Iz državne službe. V višjo skupino je pomaknjen inspektor uprave državnih monopolov pri tobačni tovarni v Ljubljani Fran Golob.

— Potresna kriza v Bolgariji končana. Prof. dr. Belar nam piše: Akoravno prihajajo pretresljive vesti o katastrofalnem potresu v Bolgariji, bi bilo nujno potrebno, da strokovnjaki pomirijo zbegano ljudstvo, ki mora kampirati na prostem. To je naša prva in sveta dolžnost. Zato sem brzojavil včeraj ob 18. svojem prijatelju, nekdanjemu generalnemu konzulu v Ljubljani, da se potresna kriza v Bolgariji minila in da se je preneslo valovanje zemlje v severno Grško, kjer je nastal 23. tm. ob 21.18 močan potres, o katerem bom še poročal.

— Porotniki za drugo porotno zasedanje v Ljubljani. 7. maja se prične pri delnem sodišču v Ljubljani, drugo letošnje porotno zasedanje za katero so bili izbrani glavni porotniki: Dremelj Franc, pos. in trgovec, Dalina vas; Kovac Franc, posestnik, Hrib; Kržan Franc, trg. in gostiln. Gradec; Jeram Matija, pos. in gostiln.; Beričev; Nastran Ivan, pos. in mlinar, Homec; Balon Franc, trgovec, Borovnica; Šmon Janez, posestnik, Črnuče; Ogorelec Vinko, lesni trgovec, Skofljica; Mihelič Rihard ml., trgovec, Toplice; Oražem Janez, pos. in klobučar, Mali Mengeš; Starkl Adolf, trgovec, Bled; Weinberger Miro, industrialec, Zagorje; Ahačič Franc, trgovec, Kranj; Petelin Anton, posestnik, Goričica; Ložar Matjaz, posestnik, Zaboršt; Tomšič Mihael, posestnik in les. trg., Vrhnika; Brunar Matjaz, posestnik, Javornik; Grilj Ivan, kmotovalec, Vrh. sv. Nikolaja; Savnik Vinko, pos. in trgovec, Radovljica; Šparovec Iv., posestnik, Sp. Blato; Berlić Franc, kmotovalec, Dravljica; Mehle Josip, posestnik, Paradišje; Zalelet Ivan, pos. in trg., Stanečič; Dežman Ivan, posestnik, Lesce; Javornik Jakob, posestnik, Vel. Mlačev; Langus Alojzij, posestnik, Radovljica; Kobec Edmund, tovarnar, Kranj; Černe Boris, pos. in trg., Sp. Gorje; Rojina Franc, strugarski master, Zg. Šiška; Javornik Franc, pos. in mesar, Grosuplje; Bernard Jakob, posestnik, Lesce; Avsenik Anton, posestnik, Poljče; Petek Ivan, pos. in trgovec, Kamnik; Bergant Ivan, pos. trg. in gostilničar, Staraloka; Sojer Franc, posestnik, Log; Sojer Jože, posestnik, Notranje gorice; kot nadomestni porotniki pa Kunc Teodor, krojaški master; Hostnik Adolf, posestnik; Kalin Karol, posestnik; Pichman Lovro, kleparski mojster; Kunc Alojzij, trgovec; Verbič Anton, trgovec; Zirc Rudolf, trgovec; Novakovič Niko, trgovec; Geyer Rudolf, pos. in ključavničar, vsi v Ljubljani.

— 300 letnica gimnazije na Sušaku. 6. maja proslavi državna realna gimnazija na Sušaku 300 letnico obstoja. Prvotno je bilo določeno, da se bo vršila proslava 29. t. m. Opozarjamo na to vse, ki so dobili vabilo na proslavo.

— Rdeči križ za poplavljenice. Ljubljanski občinski odbor Rdečega križa je akcijo v korist poplavljenicem, v kolikor se ta tiče razdelitve podpor, zaključil. Dotični obračun izkazuje sledeče prejemke: podpora glavnega odbora za prvo pomoč Din 300.000.—, v Sloveniji se je nabralo v blaginji ljubljanskega občanskega odbora Rdečega križa Din 622.763.35, prispevki ameriških Slovencev odnosno izkupilo za črke, ki so došli iz Amerike Din 315.722.64, natekle obresti do 31. 12. 1926 Din 357.40, skupaj Din 1.234.565.19, medtem ko je preostanek per Din 7498.20 ob zaključku poplavljeniške akcije bil prepisan na rezervni fond za neizplačane. Glede vseh prejemkov in izdatkov so računom priloženi izvirni pologi. Obračun z vsemi prilagami ter vsi izkazi o prejemkih in izdatkih so vsakomur na vpogled med uradnimi urami v pisarni podpisane Ljubljanskega občanskega odbora Rdečega križa na Bleiweisovi cesti, palače velikega župana. Vse knjige in priloge so pregledali pregledniki računov, odnosno uradni revizorji in potrili njih pravilnost. S tem je poplavljeniška akcija Rdečega križa, v kolikor se ta tiče podpor, zaključena.

— Občinski odbor Rdečega križa v Ljubljani poziva vse krajevne odbore Rdečega križa, da prično takoj zbirati prispevke za žrtve potresa v Bolgariji. Nabirke naj se nakazuje na njegov čekovni račun št. 11862 in obenem sporoči, da je nakazilo namenjeno za žrtve potresa v Bolgariji.

— Praga in — Ljubljana. Naš župan je pri porokanju Čehov med drugim omenil prerokovanje Lybuše, ki je rekla, da se bo Praga dotikala zvezd. Temu pa še pripomnimo, da obstoji tudi na zemlji že neka zveza med Ljubljano in Prago, kajti obe mesti ležita na istem meridianu.

— Konferenca mednarodne železniške unije. V Bruslju je bila v ponedeljek odprta konferenca mednarodne železniške unije, katere se udeležuje kot zastopnik našega prometnega ministrstva direktor zagrebške direkcije g. Trebinjac. Namen konference je sestaviti osnutek unifikacije železniške službe v vseh evropskih državah.

— Prevod kronskih vpokojencev na dinarske. Notranji minister je pooblastil velike župane v Tuzli, Banjaluki, Bihacu, Travniku, Sarajevu, Mostarju in na Cetinju, naj odrede prevod kronskih vpokojencev, vdov in sirot na dinarske pokojnine in sicer na ozemlju bivše pokrajinske uprave v Sarajevu in pokrajinske uprave za Dalmacijo. To se nanaša samo na one vpokojence, ki so bili pred vpokojitvijo aktivni uradniki v področju notranjega ministrstva. Za kronske vpokojence v Sloveniji se vlada seveda ne zmeni. Namesto dinarskih pokojnin jim je naložila še davek od beraških pokojninskih prejemkov.

— Bakerjeva se izgovarja. Josephina Baker, ki gostuje zdaj v Pragi, je izjavila, da mladeža jugoslovenskega peva Gabra, ki se je nedavno ustrelil na Dunaju radi nje, baje ni poznala. V kabareju se je Gaber baje zabaval z neko Bakerjevo prijateljico in bil je zelo razposajen. Ko je družba, v kateri je bila tudi Bakerjeva, stopila iz kabareja, je plesalka zagledala mladeniča, ki je potegnil revolver in si pognal kroglo v prsa.

— Vreme. Vse kaže, da bo april do zadnjega ohranil svojo tradicijo, kajti ne bo se nikakor ne more zjasniti. Tudi včeraj smo imeli deževno vreme. Deževalo je tudi v Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu, dočim je bilo v Skoplju, Splitu in Dubrovniku oblačno. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 765 mm in je dopoldne nekoliko padel. Temperatura je znašala jutraj 14 stopinj. Včeraj so imeli najvišjo temperaturo v Skoplju in sicer 22 stopinj. V Beogradu je bilo 19, v Splitu 18, v Zagrebu, Sarajevu in Dubrovniku 17, v Ljubljani 11.6, v Mariboru 8 stopinj. V Splitu in Dubrovniku je pihala precej močna burja, morje je bilo nekoliko razburkano.

— Smrtna kosa. Včeraj dopoldne je umrla v Ljubljani bivša uradnica OUZD soproga odvetnika g. dr. M. Lemeževa, Mara Lemeževa, roj. Rusova. Pokojnica je bila visoko naobrazovana, izvrstna gospodinja, plemenita žena in skrbna mati. Pogreb bo jutri ob štirih dopoldne s Cankarjevega nabrežja št. 1. Bodi ji ohranjen blag spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Namesto dinarskih doklad — davek na pokojninske prejemke! — Od 1. aprila dalje moramo tudi kronski vpokojenci plačevati davek na pokojninske prejemke. Stvar je res tragikomična. Dinarskih pribojškov in zaostankov nam vlada noče izplačati, pač pa hoče izstisniti zadnjo kapljo krvi iz izmožnega kronskega penzionista! To je res samo pri nas mogoče.

— Znani proces proti morilcu Jožetu Mihliču, doma iz Bele Krajine, ki je pred meseci vzbudil v naši javnosti veliko pozornost, osvetluje na podlagi avtentičnih dokumentov polemični spis izpod peresa dr. Ivana Robide v pravkar izišlem ponatisu iz »Ljudskega Vjesnika« pod naslovom »Šilofrenska duševna onemoglost in kazenska prisodnost«. Spis je dobil v »Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Prešernova ulica.

— Slatina Radenci. Tukajšnji poštni uravnik S. Vutkovič je posredoval pri ravnanstvu zdravilišča za svoje stanovske tovariše in jim dosegel znatno znižane cene. Uprava je namreč dovolila bolnim poštanim nameščencem pri stanovanjih polovico, pri kopelih pa četrtino navadnih cen v času od 15. maja do 15. junija ter od 1. do zadnjega septembra Slatina Radenci je prijazen kraj in zdravilišče moderno urejeno ter ima lep solčni park. Na ledvicah, srcu in mehurju obolenim poštanim uslužbencem je dana prilika, da se pri nas zdravijo.

— Vinica. S 1. majem dobimo dnevno poštno vožnjo. Pogrešali smo jo več let. Poštna uprava nam je z njo zelo ustregla. Štirikratna poštna zveza na teden s Črnomljem in ostalim svetom je za naš kraj vselej nezgodna. — Občina je kupila tu pritično hišo za 50.000 Din. V njej bo občinski urad, pošta in orožniška postaja. Poštni lokal bo slabši od sedanjega, ker ne bo tako suh. Preden se uradi preselijo v občinsko hišo, se mora za eno nadstropje vzhigniti in tudi v pritičju preurediti.

— V zdravilišču »Termi« v Laškem razpisuje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani za dva svoja zavarovanja za dobo od 15. maja do 15. junija t. l. dve 15 dnevni prosti mesti s prvotnostno preskrbo in sicer s prosto sobo, vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem. Toda brez potnih stroškov. Kolika proste prošnje naj se vlože pri zavodu do 5. maja opoldne. Opremljene morajo biti z uradnim spricvalom, da prosilec nima premoženja, in z zdravniškim potrdilom, da bolega za protinskimi ali revmatičnimi obolenjem lažje vrste ter da bi bil bilo zdravljenje v terminalnem kopalšču potrebno, nadalje, da je od 15 dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec potuje lahko brez spremstva. Prosilec mora navesti, koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov.

— Z nožem nad gostilničarja. V gostilni Gregorja Pirša v Šmartnem pri Tuhinju se je pred dnevi strelala družba gostov. Gostilničar jih je skušal pomiriti, med preprom ga je pa neki Janez Brlec sunil z nožem v levo roko. Poškodba ni težka, vendar je pa moral Pirš v ljubljansko bolnico.

— Ko se Vam začne apneniti krvne stalice. Vam povzroča raba prirodne grenčice »Franz-Josef« redno telesno odvajanje; zmanjša se velik krvni pritisk in poveča odpornost. Mojstri zdravilne vede hvalijo staro preizkušeno vodo »Franz-Josef«, ker zanesljivo in na lahek način odstranjuje zastajanje v žilodnem črevesnem kanalu in počasno prebavo. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Otročje obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, damski izdelki. KRISTOFIČ-BUČAR. Stari trg. — Nevaren vlažur in tat na Dolenjskem. Po Dolenjski se klasi novaren vlažur in tat, 40-letni brezposelni tkalec Josip Krese, ki je februarja meseca pobežnil iz zaporov v Novi Gradilici. Krese je bil pred celjsko poroto obsojen na tri leta ječe, kazni pa ni prestal, marveč je pobežnil. Mladi je bil že 10-krat kaznovan. Je nevaren tuji lastniki in osumljen dveh vlomov, ki sta bila pretekla dni izvršena na Dolenjskem. Tako je bilo vlomljeno pri posestniku Mihaelu Planinu v Zidnju. Tat je odne-

sel razno obleko in perilo v vrednosti Din 1770.— Dne 17. aprila je bilo vlomljeno pri posestniku Alojziji Škander v Baki, kjer je vlomilec odnesel za 1800 Din obleke in perila.

Iz Ljubljane

— 50-letnico praznuje danes z. Filip Turk, ravnatelj ugledne ljubljanske trdnice Anton Kršper v krogu svoje družine. Jubilantu, ki je še vedno čvrst in zdrav, kličejo tudi mi tako, kakor številni njegovi prijatelji: Se na mnoga leta!

— Prijava abnormalnih otrok. Mestni magistrat poziva vse starše, reditelje, gospodinje, zavode za vzgojo mladine itd., ki imajo v oskrbi abnormalne otroke, t. j. slepe, gluho-neme, pobačljive (kruljave, hrome, grbave, pritlikave itd.) epileptične (padavice) in slaboume, da jih prijavijo mestnemu fizikatu med uradnimi urami ali pa pisмено do 28. aprila 1928. Obveznost prijave velja za vsa deca do izpolnjenega 14. leta. Starši, oskrbniki i. dr., ki imajo abnormalne otroke v kakem zavodu, so dolžni tudi te prijaviti. Prijava naj obsega sledeče podatke: Ime in priimek otroka, rojstni čas in kraj, pristojnost, zakonski ali nezakonski, kdo oskrbuje otroka (starši, varuh, občina, zavod).

— Velika tombola društva »Skrb za mladino«, ki je bila zaradi slabega vremena preložena, se bo vršila v nedeljo, 29. t. m. Kupujte tablice, da čimprej zgradimo mladini Dečji dom v Aleksandrovi ulici. Kdor želi prodajati tablice, jih dobi v trgovini Turk, Prešernova ulica 48. Odhor. — 347/n

— Seminarso predavanje Akademikega kluba za Društvo Narodov se vrši danes v sredo 25. t. m. ob 18. uri v predavalnici št. 90 na vseučilišču. Predava g. dr. Stojan Bajič »O zadnjih dogodkih v mednarodni politiki«. Vabljeni tudi nečlani!

— Mestna ženska podružnica Društva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima svoj občni zbor dne 14. maja 1928. l. ob 5. uri popoldne v družbeni pisarni Narodni dom. 345/n

— Fotoaparate kupite najbolje pri FR. P. ZAJEC, optik. Ljubljana Stari trg 9. 537

— J. A. D. »Triglav« poziva člane na sestanek, ki se vrši v četrtek 26. tm. ob 20 v društveni sobi v »Zvezdi«. Predava g. prof. dr. Šlodnjak o »Sodobni Poljski«.

— Vabljeni tudi akademiki — nečlani! — Odhor.

— Veliki župan dr. Vodopivec se je vrnil s potovanja in zopet uraduje. Stranke sprejema tako kot poprej ob torkih in petkih, izjemni praznike, od 10. do 13. ure.

— J. Francosko predavanje v Ljubljani. V četrtek 26. aprila ob 18. bo predaval v Ljubljani v slavnostni dvorani univerze g. Berge, urednik revije »Les Marges«.

— J. Kuharski večerni tečaj. Na dr. Krekovi gospodinski šoli se začne kuharski večerni tečaj 1. maja in traja do 28. junija t. l. Zglasti se je pri vodstvu dr. Krekove meščanske - gospodinske šole v Zgor. Siški pri Ljubljani do 30. aprila t. l. 339/n

— J. Stanje Slavka Deleja. Stanje Slavka Deleja, ki si je v Bohinju pognal dve krogli v prsi, je zadovoljivo in ranjenec vidno okrevja. Deleja si je že precej opomogel in bo lahko kmalu zapustil bolnico.

— J. Nepredvidni vozniki. Pleskarski vajenec Pavel Bajda je v ponedeljek tako naglo in nepredvidno zavozil na Ambrozevo trg, da se je s svojim zapraviljskim zaletem v tramvaj. K sreči je tramvajski sprednjak voz takoj zavrl in s tem preprečil večjo nesrečo. Na vozu sta bili tudi dve ženski, vendar sta ostali tako kakor Bajda nepoškodovani. Pri karambolu je bil tramvaj neznan poškodovan. — Pred restavracijo Miklič v Kolodvorski ulici je neki kolezar v divjem diru podrl na tla staro Jero Ahae. Starke je pri padcu dobila praske po rokah in na glavi. Brezobzirni kolezar se pa ni zmenil za svojo žrtv, marveč je na kolezu drvel dalje.

— J. Vlom. V skladišče Ivana Kalčiča na Krekovem trgu je včeraj vlomil neznan umovnik in odnesel 30 pomaranč. Morda bi tat odnesel še kaj drugega, zdaj se pa, da ga je nekdo pri poslu zalotil in pregnal.

Iz celjskega občinskega sveta

Seja občinskega sveta, ki se je vršila 20. t. m. ob 6. uri zvečer, je potekla do zadnje točke precej mirno. Pri slučajnostih se je oglasil prvič občinski odbornik prof. Cestnik ter je razburjeno govoril proti »Jutru« in njegovemu poročevalcu, grajal je članek v »Jutru« o postopanju Ljudske posojilnice proti najemnikom v hiši, ki jo je kupila, trdil je, da »Jutro« blati vsakogar, ki ne trobi v njegov rog. — Menda se je le zmotil in mislil na osudno pisavo svojih listov. Namigaval je, da je prišla Mestna hranilnica po krivdi demokratov zaradi Slavenske banke v neprimerno položaj, da je morala svoje stavbišče prodati Ljudski posojilnici, grajal je Lastni dom, ki je od mestne občine kupil stavbišče, pa ni mislil sam zidati, marveč je stavbišče prodal tretji osebi, dasiravno mu je mestna občina poučujala, da mu vrne kupnino in vse stroške, ki jih je imel.

Na ta način je govoril moč — menda je mislil, da je na kakem volilnem shodu — skoraj pol ure, ne da bi bil stavljal kak predlog in ne da bi ga bil župan prekinil. Dobil je sicer od druge strani primernen odgovor, da naj se tako razkorači kje drugje, kajti občinski svet ni tukaj, da bi poslušal njegove citate iz »Jutra«, naj se z »Jutrom« na drugem mestu pomeni, ne pa na občinski seji.

Pojasnilo se mu je, da so bili pač drugi vplivi odločilni za gerentstvo pri Mestni hranilnici, ker pri Slavenski banki so izgubili tudi mnogi klerikalni zavodi lepe svote in da bi Ljudske posojilnice, ko bi hotela občina od nje njeno stavbišče dobiti nazaj, najbrž ravno tako kakor »Lastni dom« odgovorila, da kar je kupila, je in ostane njeno.

Tudi pravica je zmotljiva

Sodniki se včasih zmotijo in obsodijo nedolžne. — Nekaj drastičnih primerov iz starih časov.

Pravljica pripoveduje, da je bil v Benetkah nekoč obsojen mlad pek, ki je priskočil na trgu Sv. Marka na pomoč nekemu napadenemu meščanu. Beneske oblasti so obdolžile napada peka in ga obsodile na smrt. Ko je prišla resnica na dan, je bil izdan v Italiji zakon, po katerem mora pri vsaki razpravi proti zločincem, katerim preti smrtna kazen, pred razglasitvijo obsodbe sodnik vstati in izjaviti: Ricordatevi del povero formaro (Spomnite se ubogega peka).

V Franciji je prišlo v razdobju 100 let k reviziji 75 procesov, pri katerih so bili zločinci po nedolžnem obsojeni na smrt ali na več let težke ječe. Tudi v Nemčiji so se sodišča često zmotila. Leta 1808. sta bila usmrčena v Hamburgu lastnik nekega hotela in njegova žena, ker sta bila obdolžena umora moža, ki so ga našli na cesti ubitega. V kleti dotičnega hotela so našli sicer krvavo sekiro, toda hotelir in njegova žena sta bila nedolžna. Nekaj mesecev po njuni usmrtni je pravi morilec priznal, da je vrgel sekiro skozi okno v klet.

Leta 1816. je bil obsojen v Kölnu na smrt trgovec Fenk, obdolžen umora revizorja trgovskih knjig, s katerim se je sprl. Proti njemu je pričal njegov uradnik, ki ga je pa pozneje začel peči vest in priznal je, da je revizorja umoril on. Žal je prišlo priznanje prepozno, ker je bil trgovec že usmrčen.

L. 1830. bi moral biti usmrčen na kolezu mizar Wendt, ki je baje zastupil svojo ženo, s katero se nista razumela. Neumorni zagovornik je pa izposloval odgovorene izjave in je sedem let je bil obsojenec oproščen. Njegovo ženo je namreč zastupil njegov učenec.

Leta 1834. se je vršil proces proti morilcu pastirja Mayerja. Iz trebuha umorjenega pastirja je bil izrezan kos kože s salom. Umora je bil obdolžen neki Berger, ki je trdil, da je izrezal umorjenemu pastirju iz trebuha kos kože na prigovarjanje svoje žene, da bi

si napravil iz človeškega sala čarodejno svetilko. Pastirja je baje našel že mrtvega. Toda Bergerju ni nihče verjel. Mož, ki je do svoje smrti zatrdel, da je nedolžen, je bil usmrčen in njegova žena se je v obupu obesila. Čez šest let je bil obdolžen neki mož dvojnega umora in pred sodiščem je priznal, da je umoril tudi pastirja Mayerja. Berger je sicer oskrnil truplo, toda morilec ni bil.

Dva obrtnika, Ziegenmaier in Busse, sta bila obtožena dvojnega umora. Proti njima je pričal nočni paznik, ki ju je baje videl, kako sta izvršila umor. Eden se je v ječi obesil, drugega so pa pomilostili na dosmrtno ječo. Toda oba sta bila nedolžna in čez nekaj let se je pravi morilec sam javil sodišču. Nočni paznik je pričal proti njima zato, da bi dobil nagrado.

Leta 1887. je bila obsojena na dosmrtno ječo ga. Druaux, ker je baje zastupila svojega moža in svaka. V istem stanovanju so pozneje na zagoveten način umrli tudi drugi stanovniki in to je privedlo oblasti na pravo sled. Iz peči je namreč uhalaj ogljikov kisik in ljudje so se zastrupili.

Koncem preteklega stoletja je bila obsojena na Dunaju na smrt Katarina Steiner, ki je baje umorila Katarino Balogh. Njen zagovornik je vložil prošnjo za pomilostitev in obtoženka je bila pomilostena na dosmrtno ječo. Vse okolnosti so pričale proti nji. Steinerjeva se je rada prepirala, bila je cinčna in predrzna, vendar pa nedolžna. Čez nekaj let se je pravi morilec sam prijavil sodišču in nesrečno ženo so izpustili. Skoro istočasno je bil obsojen na smrt znani nasilnik Feustach Holzbauer. Obtožen je bil umora svojega nečaka Achenbergerja. Smrtno kazen so mu pa znižali na 20 let težke ječe. Pozneje je prišlo do revizije procesa in moža so izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen.

7 dni, bi trajala z letalom 2 dni. Vožnja do Buenos Airesa, ki je trajala doslej s parnikom 18 dni, bi trajala z letalom 4 dni. S pomočjo novih hidroplanov bo Lufthansa zmanjšati riziko preko-oceanskih poletov tako, kakor se je zmanjšal pri poletih nad kopnino.

Dr. Tone Jamar zopet ordinira

Milan — Stolp v 24 urah

General Nobile je potreboval za polet iz Milana v Stolp nad 30 ur. Več ur je blodil zrakoplov »Italia« brez cilja in orientacije nad Moravsko. Ko je »Italia« pristala v Stolpu, si je Nobile oddahnil. Seveda ga je mikalo zvedeti, koliko časa je na svoji zračni Odisejadi izgubil in zato je takoj razpisal posebno nagrado in zlat pokal onemu avtomobilistu, ki prispe na dinki Milan — Stolp prvi na cilj. Dirka se je vršila v torek. Udeležiti so se je večina članov milanskega avtomobilskega kluba. Prvi je prišel na cilj sam predsednik italijanskega avtomobilskega kluba Arturo Merkanti, ki je rabil za pot iz Milana v Stolp 24 ur, torej manj nego Nobile z »Italio«. Pri dirki se je pripetila tudi težka nesreča. Neki avtomobil, ki ga je šofirala dama, je tresel v prepad, pri čemer sta bila dama in njen spremljevalec ubita. — General Nobile je priredil udeležencem tekmovalcem svečan sprejem in razdelil tekmovalcem nagrade.

Iz Stolpa poročajo, da so se popravila »Italie« nekoliko zavlekla in bo treba polet na Spitzberge za nekaj dni odgoditi. Iz Milana so prišli rezervni deli, med njimi trije novi propelerji. General je baje dal direktivo, da »Italia« v soboto ali v nedeljo starta k nadaljnjemu poletu.

60 let star puding

Pred 60 leti je neka ugledna new-yorška dama poklonila svoji novorojeni vnukinji zelo okusen puding, ki je bil mojstrsko delo na polju slaščičarske umetnosti. Puding je izročila roditeljem z izrečno željo, da ga sme vnukinja jesti šele, ko bo stara 60 let. Mišljeno je 60 let in mala vnukinja je med tem postala že stara mati. Njeni svojci so sklenili ta dan slovesno proslaviti. Napravili so slavnostno pojedino in na mizo je prišel tudi puding, ki je ukačal isto starost, kakor jubilarica sama. Sprva se za 60letni puding ni nihče preveč ogreval, ko so ga pa pokušili, so z največjim presenečenjem ugotovili, da je s laščica izborna in njen okus neprekosljiv.

Sedaj poročajo listi, da new-yorške gospodinjke kuhajo pudinge in jih nosijo v kleti, kjer jih puste po več mesecev ali celo let. Seveda ni verjetno, da bi imele tako potrpljenje, da bi namj čakale 60 let.

All ste se že naročili na „Ponedeljek“

G. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman

Poklonil sem se in odšel, ne da bi se zmedel za presenečenega vojvoda.

Bil sem nepopisno srečen. Spoznal sem svojega protivnika, ki sem ga sovražil in preziral. Še predno sem ga poznal. Prepričal sem se, da zasluži globoko preziranje. Toda vse druge misli so se razpršile pred prijetno zavestjo, da sva postala z vojvodinjo Mario do bra prijatelja. Vsaka njena beseda, vsaka kretnja in vsak pogled je pričal, da je prijateljstva z menoj zelo vesela.

Zakaj je sprejela vojvodo, je vedela samo ona, toda nedvomno je ravnala pri tem zelo zvito. Pokazala je vojvodi, da sva sklenila pogodbo in da hočeva prekrizati njegove račune. Niti najmanj se nisem čudil, da je prišla k vojvodinji. Vedel sem, kaj ga je prignalo k nji. Bogata sorodnica mu je bila vedno dobrodošla, ker je že davno pognal svoje imetje. Lahko sem si mislil, kako neprijetne trenutke preživlja vojvoda pri svoji svakinji.

Drugo jutro sem dobil s prvo pošto od vojvodinje pismo, glaseče se:

Dragi doktor!

Vojvoda je pravkar odšel. Lahko si mislite, da je bil najin pogovor zelo buren. Njegov poset me je spravil iz ravnotežja. Prišel je, da me prisili vložiti 10.000 šterlingov v neko veliko podjetje, ki ga baje ustanavlja in od katerega si obeta lepe dohodeke.

Začudila sem se predznosti, s katero je hotel izsiliti od mene denar. Beseda je dala besedo in ne da bi izdala vas ali sebe, sem ga pošteno ozmerjala, da tako kruto in strahopetno preganja staro vojvodinjo.

Nisem pričakovala, da ga bodo moje besede tako presenetile. Prisegel je, da nima niti pojma, kje je zdaj stara vojvodinja. Baje je mislil, da je zapravila neke vrednostne papirje, ki spadajo prav za prav k vojvodskemu fidejkomisu, a po Enricovi smrti je smatral, da ima pravico pritiskati na vojvodinjo, da vrne rodbini te papirje. Vojvodinja ga je baje vodila nekaj časa za nos in sicer iz gole nagajivosti, kajti točna inventura fidejkomisnega imetja je pokazala, da si stara ni mogla prisvojiti nobene dragocenosti. Zato je preganjanje opustil.

Dejal je, da je prispel v London, da bi se sestel z menoj. Hotel mi je baje pomagati, da bi dobro naložila svoj denar, obenem bi se pa rad z menoj pobotal. Na dolgo in široko mi je pripovedoval, da je prišlo med nama do obžalovanja vrednega nesporazuma, ki ga prav lahko mirno poravnava. Bil je zelo priazen in ponižen, toda nasledla mu nisem.

Kar se tiče vas, je priznal, da ga je vaše vedenje globoko užalilo, ker mu

je bila častna zadeva z vašim očetom vsiljena. Dvoboj z vašim očetom je baje vedno obžaloval. Ne da bi ga prosila, mi je povedal, da ga je vaš oče tako razžalil, da je moral kot plemič zahtevati zadoščenje. Posledica tega je bil dvoboj.

Kaj torej sodite o njegovi izjavi? Ali se vam ne zdi, da je po svoji stari navadi lagal? Ali je vojvoda res najin sovražnik, ali pa tiči za tem nekdo drugi, ki hoče pod krinko najinega vojvode izkoristiti staro vojvodinjo v svoje podle namene?

Kakor vidite, se zadeva s staro vojvodinjo vedno bolj zapleta. Vojvodinjo morava na vsak način najti. Ne pozabite, da sem se z vso odločnostjo zavzela za njo, da lahko vedno računam na mojo pomoč in da vam dam na razpolago svojo denarnico.

Oprostite, da govorim z vami iskreno. Ne smete mi zameriti, da vam ponujam denar, saj vem, da ga sami nimate toliko, da bi mogli z njim svobodno razpolagati.

Zelo sem radovedna, kakšen bo konec najine borbe z vojvodinjinimi sovražniki.

Prisrčno Vas pozdravlja

Vaša Marija di Frangipani.

Sam ne vem, kolikokrat sem prečital to pismo. Nastop mojega očeta mi je zdaj še bolj imponiral. Lahko sem si mislil, kako temeljito je obračunal s tem podležem in kako bi mu navil ušesa, da ni po nesrečnem naključju v dvoboju padel.

Kaj sem mogel misliti o drugem delu pisma? Vedel sem, da je vojvoda vsega zmožen. Trdno sem bil prepričan, da njegova podlost ne pozna nobene meje. A vendar je moglo biti v njegovi izjavi nekaj resnice. Vojvoda gotovo ni imel toliko poguma, da bi prišel sam na Pontifex Square. Stara je sicer trdila, da govori v veži mož, ki je umoril mojega očeta. Toda zdaj sem bil prepričan, da se je motila. Morda je bil vojvoda žrtev še večjega podležja in v tem primeru je bila njegova domneva, da so listine, ki so bile zdaj v mojih rokah, brez vsake vrednosti, docela neutemeljena. Po mojem mnenju so bile v kuverti, ki mu jo je izročila vojvodinja, zelo važne listine. Da je stara živa in na varnem, o tem nisem niti najmanj dvomil, kajti njena smrt bi bila prekrizala vse račune njenih sovražnikov. Najtežje je bilo izgovoriti skrivališče, kamor so jo odvedli. Če bi se dalo to doseči brez vojvodinjin denarja, bi bilo še najbolje. Toda zavedal sem se, da bo treba podkupiti one, ki vedo za skrivališče, če hočem staro najti in osvoboditi. Ker pa sam nisem imel dovolj denarja, bi moral spre-

jeti laskavo ponudbo bogate Američanke.

Mimms je zbral informacije, po katerih bi lahko prišli na sled vojvodinjinim sovražnikom. Sled je vodila v Baltimore.

Ob eni se je oglasil pri meni Dick Molyneux. Ordinacija je bila že pri kraju in takoj sem zaklenil vrata.

— No, — je vprašal Dick, — kakšna se ti zdi vojvodinja?

— Tako očarljiva, da ti ne morem povedati.

— Ali bi me ne mogel vzeti s seboj in me seznaniti z njo?

— To je stvar bodočnosti, — sem dejal smeje.

— Ona vidi v meni še vedno si-mašnega, slabo plačanega asistenta na lambethski kliniki. Rad bi jo informiral in ji dopovedal, da se moti.

— Zgodilo se bo, dragi Dick, če se bodo dogodki razvijali tako, kakor doslej. Z vojvodinjo sva zdaj zaveznika.

— Zaveznika?

— Da. Vsaj ona trdi tako.

— Govoriš nekam zagonetno. Kaj se je pa zgodilo od včeraj?

— Marsikaj! Med drugim ti lahko povem, da sem bil predstavljen možu, ki ima na vesti smrt mojega očeta.

— Kaj? Vojvodi?

— Da!

— Kje si se pa seznanil z njim?

— Pri vojvodinji.

— Pusti te neumnost! Saj si mi vendar dejal, da je razmerje med vojvodo in vsakim zelo napeto.

— Da, res je, odnosno bilo je! Toda včeraj se je pojavil v Formosa Mansions in prekinil prijeten tete á tete.

— In ona ga je sprejela?

— In ona ga je sprejela?

Konec bajke o severni Atlantidi

Ameriška letalca Wilkins in Nielson sta preletela severni tečaj in ugotovila, da v bližini tečaja ni kopnine.

Znani polarni letalec Wilkins, ki se je vrnil na poletu čez severni tečaj na Spitzberge, je poslal ameriškemu geografskemu društvu brzojavko, v kateri pravi, da na svojem poletu čez severni tečaj ni opazil kopnine. Ta vest je vzbudila v ameriških znanstvenih krogih veliko senzacijo, ker je bil po izjavi predsednika zemljepisnega društva dr. Bowman glavni namen Wilkinsovega poleta odkriti otoke in kopnino v polarnem morju. Učenci so bili doslej trdno prepričani, da je okrog severnega tečaja suha zemlja. Zato si je Wilkins tudi izbral za svoj polet pot, na kateri je upal odkriti kopnino. Njegov polet ni bil sportnega značaja. Zda je pojasnjena zagonetka »velike bele pege« med severno Kanado in severno Sibirijo, ker je dokazano, da tam ni kopnine.

Letalca Wilkinsa je spremljal poročnik Nielson. Wilkins, rodom Avstrelac, se je udeležil že znamenite Shackletonove polarne ekspedicije. Med vojno je vstopil v ameriško armado in je bil odlikovan z vojnim križcem. Severni tečaj je preletel kot tretji. Prvi ga je preletel Amundsen, drugi general Nobile. Wilkins je prepričan, da bo v doglednem času mogoče organizirati neposredno zvezo med Skandinavijo in Aljasko preko Spitzberga. S tem bi bila odprta nova pot iz severne Evrope v Ameriko.

Wilkinsov in Nielsonov polet čez severni tečaj je potisnil v ozadje zanimanje za usodo letala »Bremen« in njegovih letalcev. V Ameriki vlada nepopisno navdušenje nad novim uspehom ameriškega letalstva. Predsednik zemljepisnega društva dr. Bowman, ki je bil o Wilkinsovih načrtih podrobno informiran, je izjavil, da je imel Wilkins namen proučiti ozemlje južno od severnega tečaja. Wilkins je hotel odkriti tako zvano Crockerjevo zemljo, ki jo je baje videl Peary na svoji polarni ekspediciji. Nad to zemljo je hotel Wilkins razviti ameriško zastavo. Baje namerava tudi Nobile preiskati to ozemlje. Je torej velika zasluga polarnih letalcev, da sta ugotovila, da v teh krajih sploh ni kopnine. Že od pamtveka kroži med Eskimi legenda o neki zagonetni zemlji, ki se razprostira baje za ogromnimi ledenimi gorami. To severno Atlantido je hotel Wilkins odkriti na svojem poletu. V tem pogledu torej ni imel uspeha, pač pa je njegov polet velikega znanstvenega pomena. Ameriška revija »World« pravi o tem pogledu, da spada med največje pustolovščine v neznanih pokrajinah od časa Kristofa Kolumba. Prej ali slej postane nujna potreba kratka zračna vožnja med Londonom in Pekingom, ki bo vodila nad polarnimi kraji.

Wilkins in njegov spremljevalec Nielson nameravata poleteti s Spitzbergov na Norveško, kajti do polovice maja ne more noben parnik pripluti do Spitzberga. Letalo je bilo pri povratku na Spitzberge nekoliko poškodovano, toda letalca sta ga kmalu popravila tako, da lahko vsak čas startata in poletita na Norveško.

Wilkins pripoveduje o svojem poletu, da je bil start zelo naporen. Trikrat so se mu polomila kolesa. Na prvih 800 km poleta je bilo vreme ugodno, potem se je pa privarila gosta megla, da letalca nista imela nobenega razgleda. Ko sta priletela iz megle, je plulo letalo nad širnim morjem in ledenimi gorami. Kopnino v polarnih krajih sploh nista videla. Kakih 350 km pred Svalbardom sta priletela zopet v gosto meglo. Zato sta se dvignila pod oblake, kjer sta pa zašla v hude zračne vrtince. Polet sta nadaljevala na slepo srečo. Slednjič se jima je posrečilo pristati na malem otoku. Čez pet dni sta po izredno napornem startu nadaljevala polet.

Amundsen je izjavil, da je dosegel Wilkins sličen uspeh. Razdalja med Point Barrow in Spitzbergi znaša najmanj 3000 km. Ni pa tako lahko ugotoviti, je-li letalo res preletelo severni tečaj. Nedvomno je bil Wilkins nad pokrajino, kjer je severni tečaj. Tudi Nansen je izjavil, da je Wilkinsov polet pravi triumf modernega letalstva.

Medvedja svatba

DRAMA IZREDNE NAPETOSTI!

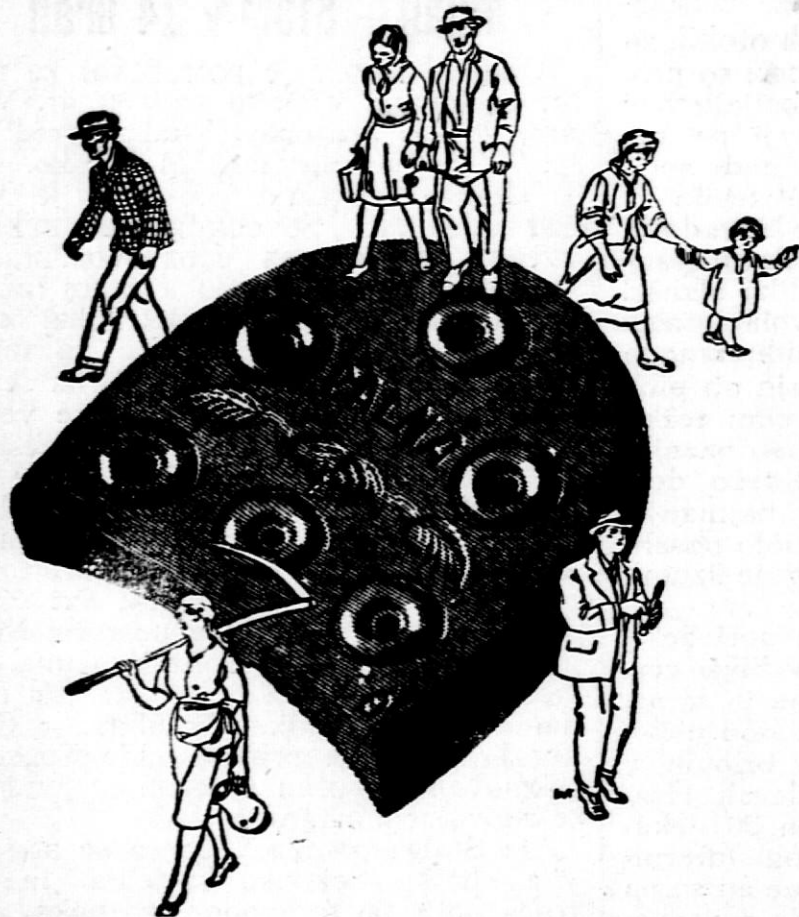
Blazni grof s krvjo medveda. — Svatba. — Ples. — Poročna noč!

Slovanska umetnost! — Izključno ruski filmski umetniki!

Predstave z izredno krasno godbo ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA



Dolga noč — brez utrujenosti

Kmet nima tako udobnih prometnih sredstev kakor mešan. Cestokrat mora hoditi ure in ure peš iz enega kraja do drugega.

Za utrujeno telo so

Palma-kavčukaste pete prava dobrota

PALMA pete so trpežnejše od najboljše kože, ce-nejše ter delajo hojo elastično, ki ščiti čevlje in telo. Zenski in otroški čevlji postanejo po PALMA-kavčukastih petah elegantni, a zato nimate nikakih nepotrebnih stroškov.

Meblovano sobo

s posebnimi vhodom in električno razsvetljavo, v centru mesta. Šeše gospa. Vsehitov lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Lepa soba 815«.

Plačilni natak

z večletno prakso, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče službo v večjem hotelu v Dalmaciji. Nastop lahko s 1. majem. Dopise na upravo »Slov. Nar.« pod »Sigurne 807«.

Gospodična

z dveletno prakso, zmožna slov. in nemškega jezika, išče službo v pisarni ali kot blaginčarka. Ponudbe na upravo lista pod »Zvešta«/796.

800 Din nagrade

dam tistemu, ki mi preskrbi službo nočnega čuvaja ali inkasanta. Nastopi 1. maja. Ponudbe na upravo lista pod »Pošten«/798.

Šivilja

se pripravljajo cenjenim damam na dom za obleko. Naslov in upravi »Slov. Nar.« 812

Proti potresu

se ne moremo braniti. Zato se vsak previden gospodar ZAVARUJE pri edini zavarovalnici, ki sprejema ta rizik. ROYAL EXCHANGE ASSURANCE. Angleški zavarovalni družbi. Ljubljana, Dalmatinova ul. 3. Sprejemajo se agili zastopniki za vse kraje Slovenije. Reprezentant: Aleksander Knez. 763

Prazno sobo

s posebnimi vhodom in električno razsvetljavo išče gospodična za maj. Ponudbe na upravo lista pod »Zračna soba 817«.

Vsa soboslikarska in plesarska dela

izvršuje najceneje po najnovejših skicah točno ter solidno Anton Štepiček. Ljubljana, Krakovska ulica št. 5. 811

Ni zdravja brez dobre prebave!

Ali čutite pritisk in napetost v želodcu po jedi, kiseli okus v ustih? Ali trpite na zaprtosti, omotičnosti in pomanjkanju spanja? Ali vas muči glavobol, bolečine v želodcu in dimljah? Ali imate izpuščaje, mozolje, nastale zaradi slabe prebave? — Prepričajte se tudi vi, da preizkušena zdravila specialiteta »FIGOL«-eliksir ureja prebavo in vam vrača zdravje. »FIGOL« se do-biva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja po pošti s povzajem z navodilom vred lekarna dr. Z. SEMELIC, Dubrovnik 2.

Izvirni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami 245 Din. Ena steklenica z omotom in poštino 40.— Din.

Številne zahvalnice o uspešnem delovanju »Figola« dosevajajo dnevno.

D.M.C.

največje skladišče Sarajevo, Prestolonaslednika Petra 26 791

KLJUČAVNICAR ANTON KETTE

— se je preselil —

v Bohoričevu ulico št. 33. — Izdeluje stroje za rezance in ključavničarska dela 52/T

!! Znižane cene — Cene znižane !!

Velika izbira žepnih robcev, rokavic, nogavic flor in volnenih, triko perila za dame in gospode. Srajce, ovratnike, kravate, dišeča mila. — Kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike. — Veznine in čipke

pri Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi).

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!